

Augsburg, 19. Februar 1579

An Christoph Peutinger

Druck: Quaestiones Ciceronis de officiis, Basel 1579, I, fol.):(2r-):(5v; Quaestiones Ciceronis de officiis, Basel 1580, I, fol.):(2r-):(5v.

ADOLESCENTI
ET GENERE ET INGENIO

nobili Christophoro, Cl[audij] Narcissi F[ilio],
Clarissimorum I[uris] C[onsultorum] Cl[audij] Pij Nep[oti], Con-
radi PRON[EPOTI], Peutinger: au-
ditori suo:

HIERONYMUS VVOLFIUS

S. P. D.

Et ingenio tuo praestanti, et incitato optimas quasque literas discendi studio, Christophe Peutingere, semper delectatus sum: cumqúe alios complures et aetate et statura te grandiores, atque diutius in studijs uersatos, tum styli elegantia, tum iudicij grauitate quadam abs te superari uiderem: non, ut Homericus Agamemnon, δέκα μοὶ τοίους συμφράδμονας, ἀλλὰ μυρίους τοιούτους μαθητὰς dari, optau. Quod si fieret: non dubitarem: quin et fidelis mea institutio à multis, qui nunc eam parui aestimant, agnosceretur: et barbaries tam linguae, quàm morum profligaretur. Nunc, quam ego laudem possum consequi ex ijs, qui (ne quid grauius dicam) stiuae quàm scholae essent aptiores? aut quae literariae reipublicae post me seminaria relinquere: cum (si qui fortè industrij sunt) ij non legitimos liberalis institutionis fructus (quos saepè ex me audis, esse piam eruditionem, et sapientem eloquentiam) sibi proponunt: sed id agunt, ut quasi carcere gymnasij nostri perrupto, in Academijs fucosis ornati titulis, quamprimum è natuuis sordibus emergant, et linguae impudentis uolubilitate freti, uulgiqúe applausu euerti, tanquam Epicuri de grege porci saginentur. Haec multorum ignauia atque peruersitas, non rarò facit, ut me propè mei paeniteat: utqúe fortunam meam miserer, quòd eruditio mea quantulacunque, magno certè studio, et indefesso labore, perqúe multas et propè incredibiles aerumnas, ab ineunte aetate conquisita, tam angustis conclusa terminis, in obscuro iaceat: et plerisque sordens, non eas quas speraueram, et priuatim et publicè gignat utilitates. Consolor tamen ipse me, et facti officij conscientia: et diuina uoluntate: à qua in hac statione, qualis eacunque sit, me collocatum esse noui, nec deferendam eam putaui: quamuis non semel à maximis uiris ultrò fuerim ad maiora inuitatus: ut fateri cogar, libenterqúe prae me feram, non mihi fortunam, sed me fortunae defuisse. Molestias meas et illud minuit, quòd ut non multi, aliqui tamen è palaestra nostra prodeunt, quorum et uitae integritas, et ingenij dexteritas, et dicendi agendiqúe facultas, à bonis et candidè iudicantibus probetur. In quo numero cum te uel principem fore (modò ita pergas, ut caepisti, nec fatalis aliqua calamitas spem nostram praecidat) consentaneum sit: meum de tua praestanti indole iudicium publicè extare uolui. Huc accedit, quòd et aui tui, Cl[audij] Pij, I[uris] C[onsulti] excellentis, singularem erga me, quoad uixit benevolentiam expertus sum: et eo, morte immatura nobis erepto, tam pater tuus, olim Luteciae contubernalis meus, quàm patruus Conradus Pius, aui clarissimi et in omni disciplinarum genere uersati, et nomen et genium et studium referens, (quem non uidisse me, non paruum infortunium puto) et amantissimè complecti me et beneficijs ornare nunquam destiterunt. Quid dicam de magno patruo tuo, tibi cognomine, Christophoro? duumuiro ciuitatis huius? quo (ut et Hainrico Rechlingero collega eius) amiso, Respublica Augustana non exiguum iacturam fecit. Illustris certè Bauariae dux Albertus,

ingeniorum solers explorator et aestimator: id ingenij acumen, eam prudentiam, eum usum rerum, eam morum integritatem in ijs deprehendit, ut dixisse feratur, Augustam duos hos habere uiros, qui non modò urbem maximam, sed uel amplissimum regnum gubernare possent. Is igitur quām se humanum, posteaquam è D. Conrado potiss[imum] meam simplicitatem et innocentiam, nescio quorum suspicionibus et calumnijs labequadam aspersam, cognouit, benignumqüe erga me praebuerit: ipse in communib[us] conuiuijs uidere potuisti. Itaque et spe excellentis tuae doctrinae et probitatis singularis, et Peutingeranae clariss[imae] familiae tot meritis consideratis: grati animi officium à me postulare uisum est, ut amorem tui meum hoc literario munusculo testarer: non quò te erudirem (cum ipsius autoris opus hoc integrum, singulari cura patris, qui nullis sumptibus pepercit, ut à teneris unguiculis diligentissimè instituereris, iam pridem memoriae mandaris) sed ut opusculum hoc mei quoddam μημόσυνον tibi esset, utqüe eo legendo, aut saltem inspiciendo, monitorum meorum perpetuò recordarere: quibus te obtemperasse, profectò nunquam paenitebit. Quòd si hae quaestiunculae tardiusculis, tuiqüe dissimilibus, adiumenti aliquid attulerint: ij tibi, cuius nomine eduntur, non minus quām meae opellae debebunt. Quam si tu aequi boniqüe feceris (ut generoso tuo animo dignum est) abundè mihi relatam abs te gratiam existimabo. Vale, καὶ ἄλκιμος ἐσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ: Αἰὲν ἀριστεύων καὶ ὑπείροχος: ἐκ τετραγονίας καὶ ἀνωτέρω, νομοφύλαξ καὶ θέμιδος ιερεὺς γενησόμενος. Augustae Vindelicorum. XI Cal[endas] Martij, Anno restitutae salutis M. D. LXXIX. aetatis meae LXIII. quem Ἀνδροδάμαντα uocant Astrologi: quo et Cicero et Demosthenes et Aristoteles, alijqüe permulti clari uiri decessisse perhibentur: ut, si is me quoque sustulerit: rectè illud Achillis Homerici dici in me possit: Κάτθανε καὶ Πάτροκλος ὅτις σέο πολλῷ ἀμείνων. Iterum atque iterum uale: et quia propediem in Academiam, tanquam ad mercaturam bonarum artium (cur enim Ciceronis tui uerbis te non compellem?) es profecturus: te, aut corruptum malis exemplis, deteriorem, aut inanem redire, turpissimum fuerit, dedecorantem et maiorum autoritatem et magistrorum. Quare quantum animo conniti potes: quantum labore contendere: (si discendi labor est potius, quām uoluptas) tantum fac efficias: neūe committas, ut, cum omnia suppeditata sint à parentibus: tute tibi defuisse uideare.